

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 576)

Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Aynı Mahiyette Kanun Tasarıları ve Plan ve Bütçe ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/727, 1/660, 1/795)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1/461/4501

25.9.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmî Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir” hükmüyle, Devlet memurları ile ilgili tüm özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Emniyet hizmetleri sınıfında görevli personelin özlük haklarından biri, rütbe yükselmesidir. Halen rütbe yükselme işlemleri 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun 13 üncü ve 55 inci maddelerine ve bu maddelere dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir. 9.7.1993 tarihli ve 93/4633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Rütbe Yükselmeleri ile Görev Unvanlarında Uygulanacak Esaslara Dair Yönetmeliğin, tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde, Yüksek Değerlendirme Kurulunun Emniyet Genel Müdürlüğü başkanlığında, Genel Müdür yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı ve Polis Akademisi Başkanından; Merkez Değerlendirme Kurulunun ise, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerine bakan Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında Genel Müdürlük Teftiş Kurulu Başkanı, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı ve Genel Müdürün uygun göreceği iki daire başkanı ve 1 inci Hukuk Müşavirinden oluşacağı hükme bağlanmıştır. Yönetmeliğin 17 nci maddesinde ise, Merkez Değerlendirme Kurulunun her yıl Mayıs ayı başında bir üst rütbeye yükselecek Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser ve Emniyet Amirlerinin durumlarını değerlendirmek üzere toplanacağı; Kurulun yıl içinde bir üst rütbeye terfi edeceklerin kıdem sıralamasını, terfi tarihlerini ve mevcut boş kadroya göre her rütbe için en kıdemli personelden başlanarak bir üst rütbeye terfi edecekleri tespit edeceği ve terfi işlemlerini Mayıs ayı sonu itibarıyla tamamlayacağı; 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin yükselmelerinin de aynı esaslar doğrultusunda Yüksek Değerlendirme Kurulunca yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Anayasanın 124 üncü maddesinde “Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler” hükmü yer almaktadır. Rütbe terfi işlemlerinin birinci derecede dayanağını teşkil eden 3201 sayılı Kanunda rütbe terfi işlemlerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından yapılacağına dair bir hüküm bulunmaması sebebiyle, adı geçen Yönetmeliğin hukukî dayanağı bulunmamaktadır. İleride bir sıkıntı doğmaması ve konuya yasal dayanak sağlanması amacıyla rütbe terfilerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme kurulları tarafından nasıl ve ne zaman yapılacağına ilişkin düzenleme yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Hiyerarşik yapıya paralel olarak, sağlıklı personel piramidinin oluşturulması ve orta kademe yöneticilerinin yeterliklerinin bilimsel olarak ölçülmesi ve yeterli olanların terfi ettirilmesi, terfi edenlere insan hakları ve benzeri konulardaki yeni gelişmeler doğrultusunda ek eğitim verilmesi amacıyla, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi sınav ve akabinde yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitim şartı getirilmiştir.

Mevcut Kanun ve yönetmelik hükümlerine göre; 3 yıllık fiili hizmetinden sonra yapılan sınavda başarılı olan polis memurları, polis amiri olabilmekte ve 4 yıllık herhangi bir yüksek okulu bitirdikleri takdirde, hiç bir şarta tâbi tutulmaksızın doğrudan Polis Akademisinden mezun olan amir statüsünü belirleyen (A) grubu polis amiri olabilmektedirler. Yeni düzenleme ile polis memurlarının amirliğe geçiş sürecinde fiili memurluk süresi 3 yıldan 6 yıla çıkarılmış ve (B) grubundan (A) grubuna geçiş belli şartlara bağlanmıştır. Çünkü;

a) Mesleğin çok çeşitli dallara ayrılması, yoğun mevzuat bilgisi ve tecrübe gerektirdiğinden, personelin 3 yılda gerekli bilgi ve birikime sahip olamayacağı,

b) Emniyet Teşkilâtı personelinin rütbelere göre dağılımını gösteren mevcut personel piramit yapısı incelendiğinde, Emniyet Müdürleri rütbesinde yığılma olduğu, alt rütbelerdeki personele ise ihtiyaç duyulduğu,

görülmüştür.

Diğer taraftan, sadece 1996 yılında açılan komiser yardımcılığı sınavında 532 polis memuru (A) grubu statüsünü kazanmıştır. Bunların öğrenim durumları incelendiğinde hemen hemen tamamının Açık Öğretim Fakültesinden mezun oldukları görülmektedir. Emniyet Teşkilâtı bünyesinde çalışmakta olan polis memurlarının yaklaşık % 60'ı halen Açık Öğretim Fakültesinde öğrenimlerine devam etmekte ve her geçen gün bu sayı artmaktadır. 3087 sayılı Polis Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinde ise, Polis Akademisi, Emniyet Teşkilâtının orta ve üst kademe amir ve yönetici ihtiyacını karşılayan yükseköğretim kurumu olarak tanımlanmaktadır. Buna göre; Emniyet Teşkilâtının orta ve üst kademe amir ihtiyacını karşılayacak yegâne birim, Polis Akademisidir.

Emniyet Müdürleri için ön görülen yaş haddi 60'dır. Mülga mevzuat hükümleri gereği 46 ve 47 yaşlarında 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü olan personel, aktif bir görevde bulunmasa dahi, günün emeklilik şartlarının zor olması nedeni ile yaklaşık 13-14 yıl bu rütbede bekleyerek emekli olmamaktadır. Bu ise Teşkilâtın iç yapısında hizmetin ötesinde disiplinsizliklere ve kadro yönünden olumsuzluklara yol açmaktadır. Bu olumsuzlukları gidermek için 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri ve bir üst rütbeye terfi ettirilemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlерinin, emeklilikle ilgili diğer şartları taşımaları kaydı ile erken emekli edilmeleri zorunluluk arz etmektedir. Teşkilâtın sağlıklı bir personel piramit yapısına kavuşturulması ve sağlanan dengenin korunması amacıyla, 1 inci ve 2 nci sınıf Emniyet Müdürlерinin sayıları kanunla sınırlandırılmaktadır.

Ancak, bu şekilde emekliye sevk edilen personelin kendi kusurlarından kaynaklanmayan bu işlem nedeniyle uğrayacakları maddî zararlarının karşılanması ve emekliliğin cazip hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçeler dikkate alınarak bu Kanun Hükmünde Kararname hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Madde ile, 3201 sayılı Kanuna bağlı olarak çıkarılan yönetmelikte belirtilen rütbe terfilerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme kurulları tarafından yapılacağına 3201 sayılı Kanunda belirtilmemesi sebebiyle ileride ortaya çıkabilecek sıkıntıların giderilmesi, kadro yetersizliğinden kaynaklanan idare aleyhine açılan davalara karşı, idarenin yapacağı savunmalarda somut gerekçelerin elde edilmesi ve ayrıca rütbe yükselmelerinde istenilen personel piramit yapısının oluşturulması amacıyla 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Madde 2. – Madde ile, İçişleri Bakanı, büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri faaliyetlere karşı ülke çapında gerçekleştirilen operasyonlara katılanlar ile bunlara idarî, teknik, lojistik ve sair destek hizmetleri sağlayan personele hizmetlerinde gösterilen oranların en çok yarısına kadar ilave ödeme yapmaya, bu ödemeyi; görev yeri ve süresi, görevin zorluk ve risk derecesi, görevlinin kıdem ve sorumluluğu ile benzeri unsurları dikkate alarak farklı miktar veya oranlarda belirlemeye, buna ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye yetkili kılınmaktadır.

Madde 3. – Madde ile, üst rütbelerdeki yığılma nedeniyle oluşan olumsuzlukların giderilmesi, hiyerarşik yapıya uygun olarak sağlıklı bir personel piramidinin oluşturulması ve hakkaniyet ölçüsünde alt rütbelilere yetenekleri oranında yükselme imkânı tanınması amacıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerinde olduğu gibi “kadrosuzluk nedeni ile zorunlu emeklilik” sisteminin getirilmesi zorunluluk arz ettiğinden, emeklilikle ilgili diğer şartları taşımaları kaydıyla erken emeklilik sisteminin getirilmesi ve Teşkilâtın sağlıklı bir personel yapısına kavuşturulması ve sağlanan dengenin korunması amacıyla, 1 inci ve 2 nci sınıf Emniyet Müdürlerinin sayılarının kanunla sınırlandırılması öngörülmektedir. Bundan sonra doğabilecek üst rütbedeki yığılmalar ise, bu düzenleme ile sistem içinde kendiliğinden önlenmiş olacaktır.

Madde 4. – Madde ile, 3201 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmektedir.

Geçici 19 uncu madde ile, Emniyet Teşkilâtının sağlıklı bir personel piramit yapısına kavuşturulması, sağlanan dengenin korunması ve 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin sayılarının kanunla belirlenen sayılara getirilmesi ve bu amaçla Yüksek Değerlendirme Kurulunun yeterli sayıda toplantı yapabilmesi öngörülmektedir.

Geçici 20 nci madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olarak komiser yardımcılığı kursunu bitirenler ile bulunduğu rütbede 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olup (B) grubundan (A) grubuna geçen polis amirlerinin, (A) grubunda değerlendirilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 5. – Yürürlük maddesidir.

Madde 6. – Yürütme maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1558/1827

17.4.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.12.1999 tarihinde kararlaştırılan "Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" hükmüyle, Devlet memurları ile ilgili tüm özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Emniyet Hizmetleri Sınıfında görevli personelin özlük haklarından biri, rütbe yükselmesidir. Halen rütbe yükselme işlemleri 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun 13 üncü ve 55 inci maddelerine ve bu maddelere dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir. Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Rütbe Yükselmeleri ile Görev Unvanlarında Uygulanacak Esaslara Dair Yönetmeliğin, tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde, Yüksek Değerlendirme Kurulunun Emniyet Genel Müdürü başkanlığında, Genel Müdür yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı ve Polis Akademisi Başkanından; Merkez Değerlendirme Kurulunun ise, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerine bakan Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında Genel Müdürlük Teftiş Kurulu Başkanı, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı ve Genel Müdürün uygun göreceği iki daire başkanı ve 1 inci Hukuk Müşavirinden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasında ise, Merkez Değerlendirme Kurulunun her yıl Mayıs ayı başında bir üst rütbeye yüksелеcek Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser ve Emniyet Amirlerinin durumlarını değerlendirmek üzere toplanacağı, üçüncü fıkrasında, Kurulun yıl içinde bir üst rütbeye terfi edecekleri kıdem sıralamasını, terfi tarihlerini ve mevcut boş kadroya göre her rütbe için en kıdemli personelden başlanarak bir üst rütbeye terfi edecekleri tespit edeceği ve terfi işlemlerini Mayıs ayı sonu itibarıyla tamamlayacağı ve beşinci fıkrasında, 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin yükselmelerinin de aynı esaslar doğrultusunda Yüksek Değerlendirme Kurulunca yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Anayasanın 124 üncü maddesinde "Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede, yayımlanacağı kanunda belirtilir." hükmü öngörülmüştür. Ancak rütbe terfii işlemlerinin birinci derecede dayanağını teşkil eden 3201 sayılı Kanunda rütbe terfii işlemlerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından yapılacağına dair açık ya da zımnî bir hüküm bulunmaması sebebiyle, adı

geçen kanun ve bu kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik arasında hukukî bir boşluk doğmaktadır. Söz konusu hukukî boşluğun ileride bir sıkıntı doğurmaması ve bu boşluğun giderilmesi amacıyla rütbe terfilerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme kurulları tarafından nasıl ve ne zaman yapılacağına ilişkin düzenlemenin kanunla yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Hiyerarşik yapıya paralel olarak, olması gereken personel piramidinin oluşturulması ve orta kademe yöneticilerinin yeterliliklerinin bilimsel olarak ölçülmesi ve yeterli olanların terfi ettirilmesi, terfi edenlere insan hakları ve benzeri konulardaki yeni gelişmeler doğrultusunda ek eğitim verilmesi amacıyla, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfiide sınav ve akabinde yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitim şartı getirilmiştir.

Mevcut Kanun ve yönetmelik hükümlerine göre; 3 yıllık fiili hizmetinden sonra yapılan sınavda başarılı olan polis memurları, polis amiri olabilmekte ve 4 yıllık herhangi bir yüksek okulu bitirdikleri takdirde, hiç bir şarta tabi tutulmaksızın doğrudan Polis Akademisinden mezun olan amir statüsünü belirleyen (A) grubu polis amiri olabilmektedirler. Yeni düzenleme ile polis memurlarının amirliğe geçiş sürecinde fiili memurluk süresi 3 yıldan 6 yıla çıkarılmış ve (B) grubundan (A) grubuna geçiş belli şartlara bağlanmıştır. Çünkü;

a) Mesleğin çok çeşitli dallara ayrılması, yoğun mevzuat bilgisi ve tecrübe gerektirdiğinden, personelin 3 yılda gerekli bilgi ve birikime sahip olamayacağı,

b) Emniyet Teşkilâtı personelinin rütbelere göre dağılımını gösteren mevcut personel piramit yapısı incelendiğinde, Emniyet Müdürleri rütbesinde yığılma olduğu, alt rütbelerdeki personele ise ihtiyaç duyulduğu,

görülmüştür.

Diğer taraftan, sadece 1996 yılında açılan komiser yardımcılığı sınavında 532 polis memuru (A) grubu statüsünü kazanmıştır. Bunların öğrenim durumları incelendiğinde hemen hemen tamamının Açık Öğretim Fakültesinden mezun oldukları görülmektedir. Teşkilâtımız bünyesinde çalışmakta olan polis memurlarının yaklaşık % 60'ı halen Açık Öğretim Fakültesinde öğrenimlerine devam etmekte ve her geçen gün bu sayı artmaktadır. 3087 sayılı Polis Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinde ise, Polis Akademisi, Emniyet Teşkilâtının orta ve üst kademe amir ve yönetici ihtiyacını karşılayan yükseköğretim kurumu olarak tanımlanmaktadır. Buna göre; Emniyet Teşkilâtının orta ve üst kademe amir ihtiyacını karşılayacak yegâne birim, Polis Akademisidir.

Emniyet Müdürleri için ön görülen yaş haddi 60'dır. Mülga mevzuat hükümleri gereği 46 ve 47 yaşlarında 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü olan personel, aktif bir görevde bulunmasa dahi, günün emeklilik şartlarının zor olması nedeni ile yaklaşık 13-14 yıl bu rütbede bekleyerek emekli olmamaktadır. Bu ise Teşkilâtın iç yapısında hizmetin ötesinde disiplinsizliklere ve kadro yönünden olumsuzluklara yol açmaktadır. Bu olumsuzlukları gidermek için 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri ve bir üst rütbeye terfi ettirilemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürleri için, emeklilikle ilgili diğer şartları taşımaları kaydı ile erken emekli edilmeleri zorunluluk arz etmektedir. Teşkilâtın sağlıklı personel piramit yapısına kavuşturulması ve sağlanan dengenin korunması amacıyla, 1 inci ve 2 nci sınıf Emniyet Müdürlüklerinin sayıları kanunla sabitleştirilmektedir.

Ancak, bu şekilde emekliye sevk edilen personelin kendi kusurlarından kaynaklanmayan bu işlem nedeniyle uğrayacakları maddî zararlarının karşılanması ve emekliliğin cazip hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, rüşvet ve yolsuzluk eylemleri ile bölücü ve laikliğe aykırı faaliyetlerde adı geçen ve bu sebeple soruşturmaya tâbi olan Emniyet Müdürlerinin, hakkında somut verilerin elde edilmemesi nedeniyle ceza ve disiplin işlemi tesis edilmemiş dahi olsa, oluşan kanaatten hareketle, iddiaların kuruma zarar vermemesi ve halkın polise güvenini kaybetmemesi için, bu durumdaki personelin “kadrosuzluk nedeniyle emekli” edilerek kurumla ilişkisinin kesilmesi amaçlanmıştır.

Yukarıda belirtilen gerekler ve gerekçeler dikkate alınarak bu Kanun Tasarısının kanunlaşmasında fayda görülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 3201 sayılı Kanuna bağlı olarak çıkarılan yönetmelikte belirtilen rütbe terfilerinin Merkez ve Yüksek Değerlendirme kurulları tarafından yapılacağıın 3201 sayılı Kanunda belirtilmemesi ve hukuki bir boşluğun doğması sebebiyle bu boşluğun doldurulması ve ileride yol açabileceği sıkıntıların giderilmesi, kadro yetersizliğinden kaynaklanan idare aleyhine açılan davalara karşı, idarenin yapacağı savunmalarda somut gerekçelerin elde edilmesi ve ayrıca rütbe yükselmelerinde istenilen personel piramit yapısının oluşturulması için, 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun 55 inci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 2. — Üst rütbelerdeki yığılma nedeniyle oluşan olumsuzlukların giderilmesi, hiyerarşik yapıya uygun olarak olması gereken personel piramidinin oluşturulması ve hakkaniyet ölçüsünde alt rütbelilere yetenekleri oranında yükselme imkânı tanınması amacıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerinde olduğu gibi “kadrosuzluk nedeni ile zorunlu emeklilik” sisteminin getirilmesi zorunluluk arz ettiğinden, emeklilikle ilgili diğer şartları taşımaları kaydıyla erken emeklilik sisteminin getirilmesi ve Teşkilâtın sağlıklı bir personel piramit yapısına kavuşturulması ve sağlanan dengenin korunması amacıyla, 1 inci ve 2 nci sınıf Emniyet Müdürlerinin sayıları kanunla sabitleştirilmektedir.

Bundan sonra doğabilecek üst rütbedeki yığılmalar ise, bu düzenleme ile sistem içinde kendiliğinden önlenmiş olacaktır.

Rüşvet ve yolsuzluk eylemleri ile bölücü ve laikliğe aykırı faaliyetlerde adı geçen ve bu sebeple hakkında soruşturma açılan Emniyet Müdürlerinin, kuruma zarar vermemesi ve halkın polise güvenini kaybetmemesi için, bu durumdaki personelin “kadrosuzluk nedeniyle emekli” edilerek kurumla ilişkisinin kesilmesi amaçlanmıştır.

Madde 3. — Emniyet Teşkilâtının sağlıklı bir personel piramit yapısına kavuşturulması, sağlanan dengenin korunması ve 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin sayılarının kanunla belirlenen sayılara getirilebilmesi için, Yüksek Değerlendirme Kurulunun yeterli sayıda toplantı yapabilmesi amaçlanmıştır.

Madde 4. — Yürürlük maddesidir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

EMNİYET TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun değişik 55 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Terfi ve atama

Madde 55. — Polis amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü, 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Bu rütblere terfiler, bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere, kıdem ve liyakata göre yapılır.

Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek, sicil notlarının eşitliği halinde ödül ve takdimamesi fazla, ödül ve takdimamelerin sayıca eşitliği halinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, Emniyet Genel Müdürlüğünce her yıl Mart ayında topluca Teşkilâta duyurulur.

Terfiler ve atamalar, kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı, 1 inci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürlüğün uygun göreceği iki daire başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan yardımcılarının birinden teşekkül eder.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini ve ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına atanması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğün başkanlığında, Genel Müdür yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürü APK uzmanlarından seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürü APK uzmanından teşekkül eder.

Kurullar her yıl Mayıs ayı başında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Rütblerde belirlenen zorunlu bekleme süreleri sonunda, bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunması ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil alınmış olması şarttır. Ancak, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi edebilmek için ayrıca, çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak yapılacak sınavlarda başarılı olmak ve Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitimi başarı ile tamamlamak şarttır.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluştururlar.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 6 yılını dolduran, 37 yaşından gün almamış olan ve yönetmelikte belirtilen diğer nitelikleri taşıyan polis memurlarından, yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı sınavını kazanıp 9 aydan az olmamak üzere eğitim kursunu başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanırlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek Dereceleri	En Az Bekleme Süreleri	
		(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler ile tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Taksirli suçlar hariç paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları, aylıksız içinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bırakır. Her olumsuz sicil, rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yükseköğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçmeleri aşağıdaki şartlara bağlıdır:

a) Başkomiserlik rütbesinde (A) grubu polis amirleri için öngörülen en az bekleme süresi kadar çalışmış olmak,

b) Açılacak sınavda başarılı olmak.

(B) grubundan (A) grubuna geçecek olan amirlerin sayısı, o yıl itibarıyla (A) grubundan Emniyet Amirliği rütbesine terfi edenlerin sayısının % 10'unu geçemez.

Bu şekilde terfi edeceklerin sıralamasında sınav notu esas alınır.

Rütbe terfiileri ve sınavlar ile meslek içi yöneticilik eğitim kursları, eğitim tarih ve süreleri ile değerlendirme kurullarının çalışmalarına ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 2. - 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 23. - Zorunlu bekleme süresini tamamlayarak terfi durumu iki kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından görüşülmesine rağmen, bir üst rütbeye terfi edemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile emekli edilirler.

Meslek derecelerinde fiilen beş yılını dolduran 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekliliğe sevk edilebilirler. Bu hüküm, rüşvet ve yolsuzluk eylemleri ile bölücü ve laikliğe aykırı faaliyetlerde adı geçen ve bu nedenlerle soruşturma açılanlar hakkında öncelikle uygulanır.

Kadrosuzluk nedeni ile emekliliğe sevk edilenlerin tekrar Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil bir görevde istihdam edilmeleri mümkün olmayıp, emekliliğe sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren rütbelerin yaş haddine kadar olan süre için, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil); 1 inci Sınıf Emniyet Müdürlüklerine % 30'u, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüklerine % 20'si oranında kadrosuzluk tazminatı ödenir.

Emekli Sandığı, 3 aylık devreler halinde bu meblağı, fatura karşılığında Hazine'den tahsil eder. Bu tazminatlar, damga vergisi hariç, herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez.

1 inci Sınıf Emniyet Müdürlüğü rütbesinde bulunanların sayısı 500, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğü rütbesinde bulunanların sayısı ise 800 adedi aşamaz.”

MADDE 3. – 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19. – 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğü sayısı bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ek 23 üncü maddede belirlenen sayılara getirilir. Bu amaçla Yüksek Değerlendirme Kurulu yeterli sayıda toplantı yapabilir.”

MADDE 4. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>R. Önal</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı
<i>F. Ünlü</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>M. A. İrtemişlik</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	<i>S. Çakmakçıoğlu</i>	<i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>İ. Cem</i>	<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>K. Aydın</i>	<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>	<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıku</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı	
	<i>F. AYTEKİN</i>	

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKKG.0.10/101-167/6274

12.12.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı, Bakanlar Kurulunca 20.9.2000 tarihinde kararlaştırılan "Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Mevcut mevzuat hükümleri doğrultusunda, Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçileri sadece spor amacıyla kurulan derneklere üye olabilmekte ve Türk Polis Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı organlarında görev alabilmektedir.

Günümüzde, sivil toplum örgütlerinin faydaları, kamuoyunu yönlendirme güçleri, toplum üzerindeki etkileri tartışılmaz bir gerçektir. Avrupa Birliğine giriş süreci de göz önünde bulundurularak Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin de sivil toplum örgütlerine katılımının sağlanması gerekmektedir.

Ülkemizde demokratikleşme süreci, insan hak ve özgürlüklerinin kurum ve kurallarıyla işletilebilmesi, insan hakları konusunda duyarlılığın sağlanması, sivil toplum örgütlerinin olumlu anlamda yönlendirmesi, ülkemizin Avrupa Birliğine giriş sürecinde etkili bir yapılanmanın sağlanması, uluslararası ilişkilerin yaygınlaşması çerçevesinde, Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin dernek ve vakıf faaliyetlerine iştirak edebilme hakları olabildiğince genişletilmelidir.

Belirtilen nedenlerle, Tasarı ile Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin spor amacıyla kurulanlar dışındaki diğer derneklere de üye olabilmeleri, vakıfların kurucusu olabilmeleri ile bu vakıfların yönetim organlarında görev alabilmeleri öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Madde ile Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin; spor amacıyla kurulan derneklerin dışında bir derneğe üye olabilmeleri, Türk Kanunu Medenisi kapsamındaki vakıfların kurucusu olabilmeleri ile bu vakıfların yönetim organlarında görev alabilmeleri Emniyet Genel Müdürlüğün veya yetki vereceği makamın iznine bağlanmakta, aksine hareket edenlere disiplin cezası verilmesi öngörülmektedir.

Madde 2. – Yürürlük maddesidir.

Madde 3. – Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

EMNİYET TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun ek 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 11. – Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçileri 6.10.1983 tarihi ve 2908 sayılı Dernekler Kanunu kapsamındaki derneklerin kurucusu olamaz. Bu kişilerin bir derneğe üye olabilmeleri ise spor amacıyla kurulan derneklere üyelik hariç Emniyet Genel Müdürlüğünün veya yetki vereceği makamın iznine bağlıdır.

Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerininin, 17.2.1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi kapsamındaki vakıfların kurucusu olabilmeleri ile bu vakıfların yönetim organlarında görev alabilmeleri Emniyet Genel Müdürlüğünün veya yetki vereceği makamın iznine bağlıdır.

Yukarıdaki fıkralara aykırı hareket edenlere tüzükte belirtilen disiplin cezaları verilir.”

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. Yılmaz</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Önal</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>F. Bal</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı V.	Adalet Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>F. Bal</i>	<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>
Millî Savunma Bakanı V.	İçişleri Bakanı V.	Dışişleri Bakanı V.
<i>R. Mirzaoğlu</i>	<i>S. Oral</i>	<i>H. H. Özkan</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>	<i>K. Aydın</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı V.	Tarım ve Köyişleri Bakanı V.
<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>T. Toskay</i>	<i>A. K. Tanrıkulu</i>
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı
<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıkulu</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı	
	<i>F. Aytekin</i>	

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

11.5.2000

Esas No. : 1/660

Karar No. : 107

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 17.4.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 21.4.2000 tarihinde esas komisyon olarak İçiş-

leri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza sevk olunan "Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 9.5.2000 tarihinde yaptığı 49 uncu birleşimde Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı Sadettin Tantan ile İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görülmüştür.

Bilindiği gibi; Emniyet Genel Müdürlüğünün teşkilât yapısı 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununa göre oluşturulmuştur. Emniyet hizmetleri sınıfında görevli personelinin rütbe yükselmeleri ile görev unvanlarının düzenlenmesinde uygulanacak esas ve usuller 3201 sayılı Kanunun 13 üncü ve 55 inci maddeleri ile bu maddeler doğrultusunda çıkarılan Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personelinin Rütbe Yükselmeleri ile Görev Unvanlarında Uygulanacak Esaslara Dair Yönetmeliğe göre yürütülmektedir. Ancak, 3201 sayılı Kanunda, söz konusu yönetmelikte yer alan rütbe terfi işlemlerinin karara bağlandığı Merkez Değerlendirme Kurulu ve Yüksek Değerlendirme Kuruluna ilişkin hükümler bulunmamaktadır. Bu durumda, anılan Kanun ile bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelikler arasında hukuki bir boşluk doğmakta ve idarenin işlemlerinde sıkıntıya yol açmaktadır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

– Emniyet Hizmetleri Sınıfında rütbe terfilerinin yapıldığı Merkez Değerlendirme Kurulu ve Yüksek Değerlendirme Kurulunun oluşumu ile çalışma esas ve usullerinin belirlenmesi, rütbe yükseltilmesine esas alınan polis amirleri sınıflandırmasının, rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri ile komiser yardımcılığına atanma esas ve usullerinin yeniden düzenlenmesinin,

– Emniyet Hizmetleri Sınıfının üst rütbelerindeki yığılma nedeniyle oluşan olumsuzlukların giderilmesi, hiyerarşik yapıya uygun olarak olması gereken personel piramidinin oluşturulması ile rüşvet ve yolsuzluk eylemleri ile bölücü ve laikliğe aykırı faaliyetlerde bulunanların Kurumla ilişkilerinin kesilmesine imkân verecek "kadrosuzluk nedeni ile zorunlu emeklilik sisteminin" oluşturulmasına yönelik düzenlemelerin 3201 sayılı Kanuna eklenmesinin,

Amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakerelerde;

– Emniyet Hizmetleri Sınıfında rütbe terfileri ile görev unvanlarının belirlenmesinde personelin atıl kalmayacağı bir yapının kurulması ve objektif kriterlere dayanan bir sistemin oluşturulmasına dönük bu Kanun Tasarısının memnuniyetle karşılandığı,

– Tasarı ile getirilen düzenlemede, rütbe terfilerinde uygulanacak kriterler arasında sınav şartının eklenmesinin uygulamada bilgili ve çalışkan polislerin polis teşkilâtının üst kadrolarına gelmesini sağlayacağı, ayrıca rütbe terfilerinde öngörülen yeni düzenlemelerle birlikte kadrosuzluk nedeniyle zorunlu emeklilik sisteminin oluşturulmasının Emniyet Hizmetleri Sınıfında norm kadro yapısının güçlenmesine katkı sağlayacağı,

– Kadrosuzluk nedeniyle zorunlu emeklilik sistemi ile ilgili düzenlemelerin Emniyet Teşkilâtı Kanununun yanısıra Emekli Sandığı Kanunu, Devlet Memurları Kanunu gibi ilgili mevzuatta da yapılması gerektiği, bu sayede objektif kriterlerin yanında, hukuka dayanan bir sistemin oluşmasına katkı sağlayacağı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

– Öngörülen düzenlemeler ile Emniyet Hizmetleri Sınıfında hiyerarşik yapının disipline edilmesinin yanında, yeniden düzenlenen terfi sistemi ile hakkaniyete dayanan bir yapının oluşturulmasının amaçlandığı,

– Emniyet Hizmetleri Sınıfında üst rütbelerdeki yığılma nedeniyle hiyerarşik yapıda düzleşmenin meydana geldiği, bu nedenle sağlıklı bir personel piramidinin oluşturulması amacıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinde olduğu gibi kadrosuzluk nedeniyle zorunlu emeklilik sisteminin oluşturulmasının amaçlandığı, bu sistemin hakkaniyet ölçüsünde alt rütbelilere yetenekleri oranında yükselmenin imkânı sağlayacağı,

– Rütbe terfilerinde uygulanacak kriterler arasına sınav sisteminin getirilmesinin kendisini geliştiren ve yenileyen polis memurlarının yolunu açarak, polis amirlerinin yetenekli ve bilgili kişilerden oluşmasını sağlayacağı, böylece emniyet mensuplarına yönelilen pek çok olumsuz eleştirinin önlenebileceği,

İfade edilmiştir.

Bu görüşmeleri takiben, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

– Çerçeve 1 inci maddesi ile yeniden düzenlenen 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasına; rütbe terfilerinde öngörülen sınav şartının yazılı ve sözlü olarak yapılacağına açıklık getirilmesi amacıyla “yazılı ve sözlü” ibaresinin eklenmesi suretiyle,

– Çerçeve 2 nci maddesi ile düzenlenerek 3201 sayılı Kanuna eklenen ek 23 üncü maddenin, ikinci fıkrasının son cümlesinin uygulamada yanlış anlamalara ve huzursuzluklara yol açabileceği düşüncesiyle madde metninden çıkarılması suretiyle,

– 3201 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre, (B) grubu polis amirliğinden, (A) grubu polis amirliğine terfi eden personelin, bu tasarı ile getirilen yeni düzenlemeler karşısında müktesep haklarının korunması ve hukuki boşluk yaratılmamasına yönelik bir düzenlemenin 3201 sayılı Kanuna geçici 20 nci madde olarak eklenmek üzere çerçeve 3 üncü maddeye ilave edilmesi suretiyle,

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri ise aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz, İçişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Antalya	Gaziantep	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Sait Açba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Bartın	Afyon	Afyon
	(Muhalefet Şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Afyon	Ankara	Antalya
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Uzunmarmak</i>	<i>Zeki Ergezen</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>
Aydın	Bitlis	Bursa
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(İmzada bulunamadı)

Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
Üye
Mücahit Himoğlu
Erzurum

Üye
Ramazan Gül
Isparta
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Coşkun
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Süleyman Coşkun
Burdur
Üye
Aslan Polat
Erzurum
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Er
İçel

Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Ali Gebeş
Konya

Üye
Veysi Şahin
Mardin

Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Mehmet Dönen
Hatay
(İmzada bulunamadı)
Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul

Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye
Ahmet Derin
Kütahya
(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(İmzada bulunamadı)
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

3201 sayılı Kanuna eklenen ek 23 madde ile kurulan Yüksek Değerlendirme Kuruluna verilen yetki hukukî değildir. Emniyet müdürlerinin bu kurul tarafından emekli edilmeleri mevcut emekli yasasına aykırıdır.

Kazanılmış hakkın kurul tarafından gasp edilmesidir. Bazı emniyet müdürleri tasfiyeye yöneliktir. Benzeri uygulama 1980 ihtilalinde diğer kurumlarda uygulanmıştı. Çok mahzurlar doğurmuştu. Bu tür emekliliğin hiç bir hukukî dayanağı yoktur.

Yasama organı bu keyfiliğe alet edilmemelidir.

Bu uygulamada duygusallık yönlendirici olacaktır. Teşkilâta huzursuzluk doğuracaktır.

Zeki Ergezen

Bitlis

Sait Açıba

Afyon
Zeki Ünal
Karaman

Ahmet Derin

Kütahya

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
EMNİYET TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI

MADDE 1. – 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun değişik 55 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Terfi ve atama

Madde 55. – Polis amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü, 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Bu rübelere terfiler, bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere, kıdem ve liyakata göre yapılır.

Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Ayın tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek, sicil notlarının eşitliği halinde ödül ve takdimnamesi fazla, ödül ve takdimnamelerin sayıca eşitliği halinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, Emniyet Genel Müdürlüğünce her yıl Mart ayında topluca Teşkilâta duyurulur.

Terfiler ve atamalar, kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı, 1 inci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürün uygun göreceği iki daire başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan yardımcılarının birinden teşekkül eder.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüklerinin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini ve ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına atanması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğün başkanlığında, Genel Müdür yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürü APK uzmanlarıncı seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürü APK uzmanından teşekkül eder.

Kurullar her yıl Mayıs ayı başında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Rütbelerde belirlenen zorunlu bekleme süreleri sonunda, bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunması ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil alınmış olması şarttır. Ancak, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi edebilmek için ayrıca, çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olmak ve Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitimi başarı ile tamamlamak şarttır.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluştururlar.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 6 yılını dolduran, 37 yaşından gün almamış olan ve yönetmelikte belirtilen diğer nitelikleri taşıyan polis memurlarından, yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı sınavını kazanıp 9 aydan az olmamak üzere eğitim kursunu başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanırlar.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir.

<u>Rütbeler:</u>	<u>Meslek Dereceleri:</u>	<u>En Az Bekleme Süreleri :</u>	
		<u>(A):</u>	<u>(B):</u>
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6
Başkomiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler ile tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Taksirli suçlar hariç paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları, aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil, rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçmeleri aşağıdaki şartlara bağlıdır:

a) Başkomiserlik rütbesinde (A) grubu polis amirleri için öngörülen en az bekleme süresi kadar çalışmış olmak,

b) Açılacak sınavda başarılı olmak.

(B) grubundan (A) grubuna geçecek olan amirlerin sayısı, o yıl itibarıyla (A) grubundan Emniyet Amirliği rütbesine terfi edenlerin sayısının % 10'unu geçemez.

Bu şekilde terfi edeceklerin sıralamasında sınav notu esas alınır.

Rütbe terfileri ve sınavlar ile meslek içi yöneticilik eğitim kursları, eğitim tarih ve süreleri ile değerlendirme kurullarının çalışmalarına ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 2. - 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 23. -- Zorunlu bekleme süresini tamamlayarak terfi durumu iki kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından görüşülmesine rağmen, bir üst rütbeye terfi edemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi üzerine İçişleri Bakanının onayı ile emekli edilirler.

Meslek derecelerinde fiilen beş yılını dolduran 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekliliğe sevk edilebilirler.

Kadrosuzluk nedeni ile emekliliğe sevk edilenlerin tekrar Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil bir görevde istihdam edilmeleri mümkün olmayıp, emekliliğe sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren rütbelerin yaş haddine kadar olan süre için, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil); 1 inci Sınıf Emniyet Müdürlerine % 30'u, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerine % 20'si oranında kadrosuzluk tazminatı ödenir.

Emekli Sandığı, 3 aylık devreler halinde bu meblağı, fatura karşılığında Hazine'den tahsil eder. Bu tazminatlar, damga vergisi hariç, herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez.

1 inci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı 500, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı ise 800 adedi aşamaz.”

MADDE 3. – 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19. – 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü sayısı bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ek 23 üncü maddede belirlenen sayılara getirilir. Bu amaçla Yüksek Değerlendirme Kurulu yeterli sayıda toplantı yapabilir.”

“GEÇİCİ MADDE 20. – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olarak Komiser Yardımcılığı kursunu bitirenler ile bulunduğu rütbede 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olup (B) Grubundan (A) Grubuna geçen polis amirleri, (A) Grubunda değerlendirilir.”

MADDE 4. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

12.1.2001

Esas No. : 1/727, 1/660, 1/795

Karar No. : 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar kurulunca;

– 17.4.2000 tarihinde Başkanlığımıza sunulan “Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/660)” ve

– 12.12.2000 tarihinde Başkanlığımıza sunulan “Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/795)” ile

25.9.2000 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Anayasa gereği aynı tarihte Başkanlığımıza sunulan “Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/727)”

Başkanlığımızca sırasıyla 21.4.2000 ve 20.12.2000 ve 4.10.2000 tarihlerinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. 1/660 Esas numaralı Tasarı ile 1/727 esas no’lu KHK’de Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığımızca tali komisyon olarak belirlenmiştir. Plan ve Bütçe Komisyonu 11.5.2000 tarihinde 1/660 esas no’lu Tasarıya ilişkin raporunu Komisyonumuza sunmuştur.

Komisyonumuz, 11.1.2001 tarihli 6 ncı toplantısında Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı Sadettin Tantan ile Maliye ve Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla, Plan ve Bütçe Komisyonu raporunu da dikkate alarak Tasarılarla KHK'yi görüşmüştür. Komisyonumuz Tasarılarla KHK'nin aynı Kanunda değişiklik öngörmeleri nedeniyle birleştirilmelerine ve görüşmelere KHK'nin esas alınmasına karar vermiştir.

1/660 no'lu Tasarı ile Emniyet Teşkilâtının bozulmuş olan personel piramidi düzeltilmeye çalışılmakta, bu amaçla terfi usul ve şartları objektif kurallara bağlanarak yeniden düzenlenmekte, sağlıklı ve otomatik işleyen bir personel piramidi oluşturulmaktadır.

1/660 esas no'lu Tasarı Komisyonumuzda beklerken, Hükümet, Tasarıda düzenlenen konuları, 29.6.2000 tarih ve 4588 sayılı yetki yasasına istinaden 611 sayılı "Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname (1/727)"de düzenlenerek yürürlüğe koymuştur. Bilindiği gibi söz konusu KHK, Anayasa Mahkemesinin 31.10.2000 tarihli ve E : 2000/69 K : 2000/42 kararında, dayanağı olan 4588 sayılı Yetki Kanununun iptali nedeniyle dayanaksız bulunarak iptal edilmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi KHK'nin iptal edilmesi durumunda ortaya çıkacak boşluğu kamu yararını ihlal edici nitelikte bulduğundan, gerekli düzenleme yapılması amacıyla, iptal kararının, Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesini kararlaştırmıştır. Komisyonumuz Anayasa Mahkemesinin bu kararı doğrultusunda KHK'yi gündemine alarak görüşmüştür.

Söz konusu 1/727 esas no'lu KHK, 1/660 esas no'lu Tasarının hükümlerini içermektedir. KHK incelendiğinde, 1/660 no'lu Tasarı üzerinde Plan ve Bütçe Komisyonu ile Komisyonumuzda önerilen bazı değişikliklerin Tasarı metnine işlenmesiyle KHK'nin düzenlenmiş olduğu görülmektedir. KHK Tasarıdan farklı olarak;

1. "Sınavlar" ibaresine açıklık getirilerek "yazılı ve sözlü sınavlar" biçiminde değişiklik yapılmıştır.

2. 2 nci sınıf emniyet müdürlerinin kadrosuzluk sebebiyle emekliye sevk edilebilmeleri için durumlarının iki kez yerine üç kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmiş olması gerekecektir.

3. Kadrosuzluk sebebiyle emekliliğe sevk halinde ödenecek kadrosuzluk tazminatları birinci sınıflar için % 30'dan % 60 ve 50'ye, ikinci sınıflar için % 20'den % 30'a yükseltmiştir.

4. "Bu hüküm, rüşvet ve yolsuzluk eylemleri ile bölücü ve laikliğe aykırı faaliyetlerde adı geçen ve bu nedenlerle soruşturma açılanlar hakkında öncelikle uygulanır" biçimindeki hüküm metinden çıkarılmıştır.

5. 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olup (B) grubundan (A) grubuna geçenlerin kazanılmış haklarını muhafaza eden geçici bir hüküm metne eklenmiştir.

6. Ülke çapında gerçekleştirilen büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri operasyonlara katılanlara ödül verilmesine imkân tanıyan bir madde metne ilave edilmiştir.

Komisyonumuz bütün bu değişikliklerin önemli bir bölümünün Plan ve Bütçe Komisyonu ile Komisyonumuzda önerilen değişiklikler olduğunu dikkate alarak KHK'nin görüşmelere esas alınmasını kararlaştırmıştır.

KHK ve Tasarıların tümü üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmeler sırasında;

– Emniyet Teşkilâtında, diğer teşkilâtların çoğunda olduğu gibi, personel piramidinin bozuk olduğu ve bugüne kadar bunu aşmaya yönelik çok sayıda değişiklik tasarısı getirildiği;

– Ancak bu tasarıların hiçbirinin bu bozuk yapıyı sağlıklı bir yapıya dönüştüremediği,

– Görüşülmekte olan Tasarının da bu bozuk piramidi düzeltmeye yetecek hükümler içermediği,

– Bu nedenle konunun bir alt komisyonunda ayrıntılı olarak incelenmesi gerektiği,

— Emniyet Teşkilâtı personelinin öncelikli sorununun özlük haklarıyla ilgili olduğu; özlük haklarını da içeren kapsamlı bir düzenlemenin bir an önce yapılması gerektiği,

— Son zamanlarda yaşanan üzücü polis eylemlerinin bu sorundan kaynaklanmakta olduğu,

— Terfi sorununun maaş sorunu kadar öncelikli bir sorun olmadığı,

— Kadrosuzluk sebebiyle emekliliğe sevk uygulamasının yerinde ve doğru bir uygulama olduğu,

— Ancak bu uygulamanın hemen yürürlüğe konmasının kazanılmış hakları zedeleyici nitelikte olduğu,

-- Polislik mesleğine başlarken böyle bir emeklilik uygulamasından haberdar olmayanların mesleklerinin belli bir aşamasındayken bu tür bir uygulamaya tabi kılınmasının kazanılmış haklarını zedeleyeceği,

— Bu nedenle uygulamanın sadece polislik mesleğine yeni girenler için söz konusu olması gerektiği,

— Emniyet Teşkilâtının ihtisaslaşma ve branşlaşmaya göre yeniden yapılandırılması gerektiği,

— Oysa Tasarıda bu yönlü hükümlerin bulunmadığı ve bu nedenle Tasarının eksik bir tasarı olduğu,

— Tasarıda 4 yıllık yükseköğretim kurumu mezunlarına getirilen % 10 barajının akademi mezunları lehine eşitsizlik yarattığı,

— Bu uygulamanın Hukuk ve Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu polisleri mağdur edeceği ve Teşkilâtın bu okul mezunları için cazip olmaktan çıkacağı,

— Sonuç olarak da Teşkilâtın personeli kalitesinde düşme olacağı,

— Polis teşkilâtının askerî teşkilâtın farklı düşünülmesi gerektiği; teşkilât çalışmaları yapılırken askerî teşkilâtın örnek alınmaması gerektiği,

— Tam tersine Emniyet Teşkilâtının sivil otoriteye bağlı olduğu ve bu yönünün güçlendirilmesi gerektiği,

— Batıdaki eğilimin askerî teşkilâtları emniyet teşkilâtına benzetmek yönünde olduğu,

— Bu nedenle polis teşkilâtının demokratikleşmesi yönündeki düzenlemelerin desteklenmesi gerektiği,

Baçımında görüş ve eleştiriler dile getirilmiştir. İçişleri Bakanı Sayın Sadettin Tantan tarafından yapılan cevabî açıklamalarda;

— Emniyet Teşkilâtı personelinin özlük haklarının öncelikli bir sorun olduğu ve bu sorunun, Hükümete verilen Yetki Kanunu çerçevesinde çıkarılacak KHK ile çözülmesinin düşünüldüğü; bu konudaki çalışmaların halen sürdürülmekte olduğu;

— İhtisaslaşma ve branşlaşma ile ilgili eleştirilerin haklı olduğu ancak bu sorunun da Genel Kurulun gündeminde beklemekte olan Polis Yükseköğretim Kanunu Tasarısı içinde çözüldüğü,

— Emniyet Teşkilâtının bozulan piramidinin getirilen düzenlemeyle kısa sürede düzeleceği ve kurulan sistemle yapının otomatik olarak kendini yenileyeceği,

Belirtilmiştir.

KHK ile Tasarıların tümü üzerinde yapılan bu görüşmelerden sonra görüşmelere esas alınan KHK'nin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

KHK'nin 1 inci maddesi Emniyet Teşkilâtı personelinin terfi koşullarını düzenlemektedir. Daha önce de belirtildiği gibi 1/660 esas no'lu Tasarıdaki "sınavlar" "yazılı ve sözlü sınavlara" dönüştürülmüştü. Komisyonumuz sözlü sınavın subjektif değerlendirmelere yol açabileceğini

düştürerek sözlü sınavın kaldırılmasını kararlaştırmıştır. Bu amaçla verilmiş olan bir önerge Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Komisyonumuzda 1 inci madde üzerinde verilen bir başka önerge (B) grubundan (A) grubuna geçecek başkomiserlerin geçiş koşullarını netleştirmektedir. Komisyonumuz bu önergeyi de kabul etmiş ve 1 inci maddeyi önergelerde öngörülen değişikliklerle birlikte kabul etmiştir.

KHK ile birleştirilen Tasarımlardan ikincisi (1/795), emniyet teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin dernek ve vakıf üyeliklerine ilişkindir. Tasarımın 1 inci maddesinde emniyet teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin izin almak koşuluyla dernek ve vakıflara üye olabilmeleri öngörülmektedir. Madde üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmeler sırasında, Emniyet Teşkilâtı mensuplarının her derneğe üye olabilmelerinin ya da dernek kurabilmelerinin son derece sakıncalı sonuçlar doğurabileceği ve geçmişte bu konuda kötü örneklerin bulunduğu belirtilmiştir. Bu amaçla verilmiş olan bir önerge kabul edilmiş ve Teşkilât mensuplarına derneklerle ilgili olarak sadece, teşkilât bünyesinde spor amacıyla kurulmuş derneklerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilme imkânı getirilmiştir. Madde önergede öngörülen bu değişiklikte birlikte kabul edilmiş ve metne madde sıralamasına uygun olarak 2 nci madde olarak ilave edilmiştir.

Ülke çapında gerçekleştirilen büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri operasyonlara katılanlara ödül verilmesine imkân tanıyan 2 nci madde Komisyonumuzca son derece uygun ve olumlu bulunmuş ve madde sıralamasına uygun biçimde 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

KHK'nin kadrosuzluk sebebiyle emekliliğe sevki düzenleyen 3 üncü maddesi Komisyonumuzca uygun bulunmuştur. Ancak kadrosuzluk sebebiyle emekliliğe sevkedilecek ikinci sınıf emniyet müdürlerine ödenecek % 30'luk kadrosuzluk tazminatını hem mutlak hem de görelî olarak düşük bulmuştur. Çünkü ikinci sınıf emniyet müdürleri bir taraftan birinci sınıf emniyet müdürlerine nazaran daha az hizmet vermek durumunda kalırken diğer taraftan birinci sınıfa yükselmeden emekli edilmektedirler. Dolayısıyla ikinci sınıf emniyet müdürlerinin mağduriyeti daha büyüktür. Komisyonumuzda bu amaçla verilmiş olan bir önerge tazminat oranını % 30'dan % 40'a yükseltmektedir. Önerge Komisyonumuzca kabul edilmiş ve madde önergede öngörülen değişiklikte birlikte 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

KHK'nin geçiş hükümlerini düzenleyen 4 üncü maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri 5, 6 ve 7 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurula sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Mehmet Pak</i>	<i>Hasan Fehmi Konyalı</i>	<i>Hasan Hüseyin Balak</i>
İstanbul	Ordu	Tokat
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Güler</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Kemal Çelik</i>
Adıyaman	Ankara	Antalya
	(Muhallifim)	
Üye	Üye	Üye
<i>Tamer Kanber</i>	<i>Hüsamettin Korkutata</i>	<i>Necmi Hoşver</i>
Balıkesir	Bingöl	Bolu
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Cezmi Polat</i>	<i>Hasan Akgün</i>	<i>Mustafa Zorlu</i>
Erzurum	Giresun	Isparta

Üye
Yalçın Kaya
İçel

Üye
Kemal Vatan
İzmir

Üye
Mustafa Eren
Karabük

Üye
Abdulkadir Aksu
İstanbul
(Muhalefîm)

Üye
Rifat Serdaroğlu
İzmir

Üye
M. Cihan Yazar
Manisa

Üye
Ali Oğuz
İstanbul
(Muhalefîm)

Üye
Ali Sezal
Kahramanmaraş
(Muhalefîm)

Üye
Zeki Eker
Muş

MUHALEFET ŞERHİ

Görüşülmekte olan tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile 4 üncü maddenin 1 inci fıkrası (Geçici 19 uncu maddesi; hukukun temel ilkesi olan kazanılmış hakların ihlali mahiyetinde olup, böyle bir düzenlemeye gerek varsa ancak öntümüzdeki yıl Polis Kolej ve Polis Akademisine girenlere uygulanacak şekilde düzenlenebilir.

Ayrıca yeni kurulan Merkez Değerlendirme Kurulu ile Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Değerlendirme Kurulları subjektif unsurlar taşımaktadır. Daha objektif bir düzenleme düşünülebilir.

Kıdem ve liyakat tasarıda ilgili maddelerde birlikte anılmakta, ancak kıdemle ilgili kriterler tasarının ilgili maddesinde çizilmiş olmasına karşılık, liyakatla ilgili kriterler yönetmeliğe bırakılmıştır. Bunun da Kanunda sayılması lazım.

Abdulkadir Aksu
İstanbul

Ali Sezal
Kahramanmaraş
Ali Oğuz
İstanbul

Prof. Dr. Eyyüp Sanay
Ankara

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

EMNİYET TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Emniyet Teşkilâtı Kanununda değişiklik yapılması; 29.6.2000 tarihli ve 4588 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 12.7.2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. - 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun değişik 55 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Terfi ve atama

Madde 55. - Polis Amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü, 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Bu rübelere terfiler, bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere, kıdem ve liyakata göre yapılır.

Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek, sicil notlarının eşitliği halinde ödül ve takdimamesi fazla, ödül ve takdimamelerin sayıca eşitliği halinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılır.

Kıdem sırası, Emniyet Genel Müdürlüğünce her yıl Mart ayında topluca Teşkilâta duyurulur.

Terfiler ve atamalar, kanunî zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı, 1 inci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürün uygun göreceği iki Daire Başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılarının birinden teşekkül eder.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini ve ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına ataması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürlüğü APK uzmanlarından seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürlüğü APK uzmanından teşekkül eder.

Kurullar her yıl Mayıs ayı başında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Rütbelerde belirlenen zorunlu bekleme süreleri sonunda, bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunması ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil alınmış olması şarttır. Ancak, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi edebilmek için ayrıca, çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olmak ve Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitimi başarı ile tamamlamak şarttır.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar ile Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere Polis Akademisi bünyesinde en az 4 yıllık fakülte ve yüksek okullarından mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluşturur.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 6 yılını dolduran, 37 yaşından gün almamış olan ve yönetmelikte belirtilen diğer nitelikleri taşıyan polis memurlarından, yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı sınavını kazanıp 9 aydan az olmamak üzere eğitim kursunu başarıyla bitirenler komiser yardımcılığı rütbesine atanır.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek	En Az Bekleme Süreleri	
	Dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6
Boşkomiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece üstü	Yaş Haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeğe terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebi ile geçirilen süreler ile tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Taksirli suçlar hariç paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları, aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bırakır. Her olumsuz sicil, rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçmeleri aşağıdaki şartlara bağlıdır :

a) Başkomiserlik rütbesinde (A) grubu polis amirleri için öngörülen en az bekleme süresi kadar çalışmış olmak,

B) Açılacak sınavda başarılı olmak.

(B) grubundan (A) grubuna geçecek olan amirlerin sayısı, o yıl itibarıyla (A) grubundan Emniyet Amirliği rütbesine terfi edenlerin sayısının % 10'unu geçemez.

Bu şekilde terfi edeceklerin sıralamasında sınav notu esas alınır.

Rütbe terfileri ve sınavlar ile meslek içi yöneticilik eğitim kursları, eğitim tarih ve süreleri ile Değerlendirme Kurullarının çalışmalarına ilişkin esas ve usuller bu Kanun Hükümünde Kararname nin yayımı tarihinden itibaren 3 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 2. – 3201 sayılı Kanunun ek 21 inci maddesine "fazla çalışma ücreti ödenir." ibaresinden sonra gelmek üzere "Ayrıca, İçişleri Bakanı, büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri faaliyetlere karşı ülke çapında gerçekleştirilen operasyonlara katılanlar ile bunlara idarî, teknik, lojistik ve sair destek hizmetleri sağlayan personele hizalarında gösterilen oranların en çok yarısına kadar ilave

ödeme yapmaya, bu ödemeyi; görev yeri ve süresi, görevin zorluk ve risk derecesi, görevlinin kıdemi ve sorumluluğu ile benzeri unsurları dikkate alarak farklı miktar veya oranlarda belirlemeye, buna ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir." ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3. -3201 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 23. - Zorunlu bekleme süresini tamamlayarak terfi durumu üç kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından görüşülmesine rağmen, bir üst rütbeye terfi edemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekli edilir.

Meslek derecelerinde fiilen beş yılını dolduran 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekliliğe sevk edilebilir.

Kadrosuzluk nedeni ile emekliliğe sevk edilenlerin tekrar Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil bir görevde istihdam edilmeleri mümkün olmayıp, emekliliğe sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren rütbelerin yaş haddine kadar olan süre için, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil), 1 inci Sınıf Emniyet Müdürlerinden birinci meslek derecesinde olanlara % 60'ı, ikinci meslek derecesinde olanlara % 50'si, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerine ise % 30'u oranında zorunlu emeklilik ek ödemesi yapılır.

Emekli Sandığı, 3 aylık devreler halinde bu meblağı, fatura karşılığında Hazine'den tahsil eder. Bu ödemeler, damga vergisi hariç, herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez.

1 inci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı 500, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı ise 800'ü aşamaz."

MADDE 4. - 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19. - 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü sayısı bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ek 23 üncü maddede belirlenen sayılara getirilir. Bu amaçla Yüksek Değerlendirme Kurulu yeterli sayıda toplantı yapabilir.

GEÇİCİ MADDE 20. - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olarak komiser yardımcılığı kursunu bitirenler ile bulunduğu rütbede 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olup (B) grubundan (A) grubuna geçen polis amirleri, (A) grubunda değerlendirilir."

MADDE 5. - Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. - Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Necdet Sezer

Cumhurbaşkanı

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Önal</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>F. Bal</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Adalet Bakanı
<i>F. Ünlü</i>	<i>F. Bal</i>	<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>S. Çakmakoğlu</i>	<i>S. Tantan</i>	<i>I. Cem</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>	<i>K. Aydın</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı V.	Tarım ve Köyişleri Bakanı
<i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	<i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	<i>Prof. Dr. H. Y. Gökalg</i>
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı	Kültür Bakanı
<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıkulu</i>	<i>M. İ. Talay</i>
Turizm Bakanı	Orman Bakanı	Çevre Bakanı
<i>E. Mumcu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	<i>F. Aytekin</i>

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

EMNİYET TEŞKİLÂTI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun değişik 55 inci maddesi, madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Terfi ve atama

Madde 55. - Polis Amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü, 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Bu rütbelere terfiler, bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere, kıdem ve liyakata göre yapılır.

Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek, sicil notlarının eşitliği halinde ödül ve takdimnamesi fazla, ödül ve takdimnamelerin sayıca eşitliği halinde ise sicil numarası daha küçük olanlar diğerlerine göre kıdemli sayılırlar.

Kıdem sırası, Emniyet Genel Müdürlüğüne her yıl mart ayında topluca Teşkilâta duyurulur.

Terfiler ve atamalar, kanuni zorunluluk halleri dışında her yıl haziran ayında topluca yapılır.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, Personel Dairesi Başkanı, 1 inci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürlüğün uygun göreceği iki Daire Başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılarının birinden teşekkül eder.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüklerinin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini ve ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına ataması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğünün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürü APK uzmanlarınca seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürü APK uzmanından teşekkül eder.

Kurullar her yıl Mayıs ayı başında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Rütbelerde belirlenen zorunlu bekleme süreleri sonunda, bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunması ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil alınmış olması şarttır. Ancak, Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğünden 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi edebilmek için ayrıca, çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı sınavda başarılı olmak ve Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmet içi eğitimi başarı ile tamamlamak şarttır.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar ile Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere Polis Akademisi bünyesinde en az 4 yıllık fakülte ve yüksek okullarından mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluşturur.

İhtiyaç halinde meslekte fiilen 6 yılını dolduran, 37 yaşından gün almamış olan ve yönetmelikte belirtilen diğer nitelikleri taşıyan polis memurlarından, yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı sınavını kazanıp 9 aydan az olmamak üzere eğitim kursunu başarıyla bitirenler komiser yardımcılığı rütbesine atanır.

Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir.

Rütbeler	Meslek Dereceleri	En Az Bekleme Süreleri	
		(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6
Boşkomiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet Amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 nci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1	Yaş Haddi	
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü	Derece Üstü	Yaş Haddi	

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır.

Mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebi ile geçirilen süreler ile tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir.

Taksirli suçlar hariç paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları, aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bırakır. Her olumsuz sicil, rütbe terfiini bir yıl geciktirir.

(B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçmeleri aşağıdaki şartlara bağlıdır :

a) Başkomiserlik rütbesinde (A) grubu polis amirleri için öngörülen en az bekleme süresi kadar çalışmış olmak,

b) Başkomiser rütbesinden Emniyet Amiri rütbesine terfi bu grup için ayrı yapılacak yazılı sınavda ve meslek içi yöneticilik eğitiminde başarılı olmak,

c) Değerlendirme Kurulu kararıyla Emniyet Amiri rütbesine terfi etmiş olmak.

(B) grubundan (A) grubuna geçecek olan amirlerin sayısı, o yıl itibarıyla (A) grubundan Emniyet Amirliği rütbesine terfi edenlerin sayısının % 10'unu geçemez.

Bu şekilde terfi edeceklerin sıralamasında sınav notu esas alınır.

Rütbe terfileri ve sınavlar ile meslek içi yöneticilik eğitim kursları, eğitim tarih ve süreleri ile Değerlendirme Kurullarının çalışmalarına ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 2. – 3201 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"EK MADDE 11. – Emniyet Teşkilatı mensupları ile çarşı ve mahalle beğçileri dernek kurucusu ve üyesi olamazlar. Ancak spor derneklerine üye olabilir, Emniyet Teşkilatı bünyesinde spor amacıyla kurulmuş derneklerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler.

Emniyet Teşkilâtı mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerinin 17.2.1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi kapsamındaki vakıfların kurucusu olabilmeleri ile bu vakıfların yönetim organlarında görev alabilmeleri Emniyet Genel Müdürlüğünün teklifiyle İçişleri Bakanının iznine bağlıdır.

Yukarıdaki fıkralara aykırı hareket edenlere tüzikte belirtilen disiplin cezaları verilir."

MADDE 3. – 3201 sayılı Kanunun ek 21 inci maddesine "fazla çalışma ücreti ödenir." ibaresinden sonra gelmek üzere "Ayrıca, İçişleri Bakanı, büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri faaliyetlere karşı ülke çapında gerçekleştirilen operasyonlara katılanlar ile bunlara idari, teknik, lojistik ve sair destek hizmetleri sağlayan personele hizmetlerinde gösterilen oranların en çok yarısına kadar ilave ödeme yapmaya, bu ödemeyi; görev yeri ve stresi, görevin zorluk ve risk derecesi, görevlinin kıdemî ve sorumluluğu ile benzeri unsurları dikkate alarak farklı miktar veya oranlarda belirlemeye, buna ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir." ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4. – 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 23. – Zorunlu bekleme süresini tamamlayarak terfi durumu üç kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından görüşülmesine rağmen, bir üst rütbeye terfi edemeyen 2 nci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekli edilir.

Meslek derecelerinde fiilen beş yılını dolduran 1 inci Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer şartları haiz olmak kaydıyla yaş şartı aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekliliğe sevk edilebilir.

Kadrosuzluk nedeni ile emekliliğe sevk edilenlerin tekrar Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil bir görevde istihdam edilmeleri mümkün olmayıp, emekliliğe sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren rütbelerin yaş haddine kadar olan süre için, en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil), 1 inci Sınıf Emniyet Müdürlerinden birinci meslek derecesinde olanlara % 60'ı, ikinci meslek derecesinde olanlara % 50'si, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerine ise % 40'ı oranında zorunlu emeklilik ek ödemesi yapılır.

Emekli Sandığı, üçer aylık devreler halinde bu meblağı, fatura karşılığında Hazineden tahsil eder. Bu ödemeler, damga vergisi hariç, herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez.

1 inci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı 500, 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde bulunanların sayısı ise 800'ü aşamaz."

MADDE 5. – 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19. – 1 inci ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürü sayısı bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde ek 23 üncü maddede belirlenen sayılara getirilir. Bu amaçla Yüksek Değerlendirme Kurulu yeterli sayıda toplantı yapabilir."

"GEÇİCİ MADDE 20. – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olarak komiser yardımcılığı kursunu bitirenler ile bulunduğu rütbede dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olup (B) Grubundan (A) Grubuna geçen polis amirleri, (A) Grubunda değerlendirilir."

MADDE 6. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.